

עירובין פ: (המשנה השניה) עד פב. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים
דימוע - כאשר גרם תרומה נפל לפחות 1000 גרם חולין - האוכל מוגדר כמדומע ואסרו באכילה לישראל.
 כאשר גרם תרומה נפל ליותר מ1000 גרם חולין הוא בטל ב100 ומותר לישראל לאוכלו. אבל חכמים תיקנו שיקח גרם מהתערובת ויתנה לכהן בתורת תרומה - פעולה זו נקראת העלאת דימוע.
קניין מטלטלין - למעשה הקניין המועיל הוא משיכה. האמוראים נחלקו האם זהו גם הדין מהתורה (ריש לקיש) או שמהתורה מטלטלין נקנים במעות וחכמים הם ששינו והתקינו שרק משיכה תיקנה (ר' יוחנן).

משנה

ניתן לערב בכל אוכל שהוא מלבד מים ומלח:
ר' אליעזר: אין הגבלה על צורת הפת.
ר' יהושע: הפת יכולה להיות קטנה אבל היא **חייבת להיות שלמה.**

טעמו של ר' יהושע:
 כדי למנוע מריבות וטענות בין השכנים כל אחד חייב להביא לחם שלם.

איזה לחם נחשב שלם לפי ר' יהושע:

הודבק בצורה שלא רואים שהוא מודבק - נחשב שלם.
 ניטל ממנו דימוע (עין ביאור מושגים) - נחשב שלם.
 ניטלה ממנו חלה - כשיעור של בעלי בתים (1/24) - נחשב חצוי.
 כשיעור של נחתומים (1/48) - נחשב שלם.

באיזה לחם מערבים

פת אורז - מערבים.
 פת דוחן - שמואל (א') - מערבים.
 שמואל (ב') - לא מערבים.
 פת עדשים - מערבים (ואם עשאה מכמה מינים או שצלאה על צואה - אינה ראויה למאכל ואין מערבים בה).

משנה

נתן כסף לסוחר - ר"א: הסוחר יכול לזכות לו עירוב. **חכמים:** אינו יכול לזכות לו עירוב.

נתן כסף לסתם אדם - יכול לזכות לו.

דעת בעירוב

ת"ק: לא ניתן לערב לאדם בלי ידיעתו.
ר' יהודה: בעירובי תחומין - צריך את דעת האדם.
בעירובי חצרות - ניתן לערב בלי ידיעתו.

האם ר' יהודה חולק על ת"ק:

ריב"ל: גם כשר"י אומר 'אימתי' וגם כשהוא אומר 'במה', הוא אינו חולק אלא מפרש (ולכן במשנתנו הוא מסביר את ת"ק).

ר' יוחנן ושמואל: כשר"י אומר 'אימתי' - הוא מפרש, כשר"י אומר 'במה' - הוא חולק. (לכן במשנתנו הוא חולק).

שמואל: הלכה כר' יהודה בכל מקום שבו נחלק **בעירובי חצרות** (אבל לא בתחומים נושקים אחרים כמו הגדרת דפנות) ולכן הלכה כמותו במשנתנו.

טעם הדין:

נתינת הכסף לסתם אדם:

ממנה אותו לשליח.

נתינת הכסף לסוחר:

אמורה להקנות את הכיכר

חכמים: קניין כסף לא קונה ולכן **בסוחר לא מועיל.**

ר' אליעזר: חכמים תיקנו בעירובי חצרות שקניין כסף **יועיל.**

כאשר ברור שהאדם רוצה למנות את הסוחר לשליח (למשל כשאומר זאת במפורש או כשנותן לו כלי חכמים מודים שנתניה לסוחר מועילה.

ישנו מקום נוסף שבו קניין כסף תקף - ב4 הימים שבהם שוחטים הרבה בהמות (ערב פסח, ערב שבועות, ערב ר"ה וערב שמחת תורה).

ר' שמואל ב"י הסביר אחרת את דין 4 הימים הללו. לדעתו דין 4 הימים מבוסס על זכין לאדם שלא בפניו. (לכן הבהמה שייכת ללוקח עוד לפני שמשך וממילא אם הבהמה מתה זה הפסדו של הלוקח).